

Ο ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΜΑΤΘΑΙΑΚΗΣ (1954-1974)

- **Ο βίος και το εκκλησιαστικό, ποιμαντικό, πνευματικό και κοινωνικό έργο του αείμνηστου Μητροπολίτου Τιμοθέου στον τόπο μας και στην Εκκλησία γενικότερα.**

Ο αείμνηστος Μητροπολίτης Μαρωνείας και Κομοτηνής (1954-1974), μετέπειτα Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας (1974-1992) κυρός Τιμόθεος (κατά κόσμον Σταύρος Ματθαιάκης), εγεννήθη εκ γονέων ευσεβών, του Εμμανουήλ Ματθαιάκη και της Αικατερίνης το γένος Φραγκιδάκη, στην Αθήνα, κατά το έτος 1914.

Τα εγκύκλια γράμματα εδιδάχθη στην Αθήνα και στην συνέχεια εσπούδασε την ιερά επιστήμη της θεολογίας στην θεολογική σχολή του πανεπιστημίου Αθηνών, εκ της οποίας έλαβε το πτυχίο του με βαθμό «άριστα», κατά το έτος 1935, και έτυχε τιμητικού βραβείου από την Ακαδημία Αθηνών.

Κατά τα έτη 1935-1937 υπηρέτησε ως λαϊκός Ιεροκήρυξ και κατηχητής της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών στην ευρύτερη περιοχή της Νέας Ιωνίας, όπου επέδειξε ένθεο και αξιομίμητο ζήλο στον κηρυκτικό και κατηχητικό τομέα, ιδίως μεταξύ της Νεότητος του δήμου τούτου.

Το έτος 1937 χειροτονήθη Διάκονος από τον μακαριστό αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κυρό Χρυσόστομο τον Α΄ και υπηρέτησε ως Διάκονος και Ιεροκήρυξ στις περιοχές της Νέας Ιωνίας και του Βύρωνος. Διάκονος όντας διετέλεσε στρατιωτικός Ιεροκήρυξ Μονάδων του Α΄ Σώματος Στρατού, κατά τα έτη 1937-1939.

Το έτος 1940 χειροτονήθη πρεσβύτερος κατ' εντολή του αιδίδιμου αρχιεπισκόπου Αθηνών Χρυσάνθου, υπό του τότε βοηθού Επισκόπου Ταλαντίου Παντελεήμονος, ενώ στην συνέχεια προχειρίσθηκε Αρχιμανδρίτης υπό του αειμνήστου αρχιεπισκόπου Αθηνών Δαμασκηνού Παπανδρέου. Το ίδιο έτος, μετά την χειροτονία του σε πρεσβύτερο, διορίσθηκε ως εφημέριος και Ιεροκήρυκας στον ιερό ναό Αγίας Ειρήνης οδού Αιόλου, όπου ανέπτυξε αξιόλογη κηρυκτική και κατηχητική δράση.

Κατά την διάρκεια του Ελληνοϊταλικού πολέμου (1940-1941) υπηρέτησε ως στρατιωτικός ιερέυς, με τον βαθμό του λοχαγού. Την περίοδο εκείνη εργάσθηκε αόκνως για τον πνευματικό καταρτισμό των νοσηλευομένων ασθενών στο στρατιωτικό νοσοκομείο της Θεσσαλονίκης. Την ίδια υπηρεσία προσέφερε και πάλι μετά την απελευθέρωση της Ελλάδος εκ του Γερμανοϊταλικού ζυγού, κατά τα έτη 1944-1946 στην ταξιαρχία του Ρίμινι.

Το έτος 1941 διορίσθηκε ως εφημέριος, ιερ. προϊστάμενος και Ιεροκήρυξ στον ιερό ναό Προφήτου Ηλιού Παγκρατίου, στον οποίο ανέπτυξε σπουδαία κηρυκτική και κατηχητική δραστηριότητα μεταξύ των νέων, ιδρύοντας παράλληλα τους χριστιανικούς Ομίλους Νέων, Νεανίδων και Κυριών, όπως και λαϊκά συσσίτια χάριν των δοκιμαζομένων τότε ενοριτών του. Κατά το χρονικό διάστημα που υπηρετούσε στον ίδιο ναό έθεσε σε κυκλοφορία το μηνιαίο περιοδικό «Λυχνία», με το οποίο, διά του πολύμορφου εθνοθηρησκευτικού

περιεχομένου του, εστήριζε τους ενορίτες του στην χριστιανική πίστη και στις ελληνοχριστιανικές μας παραδόσεις.

Από του έτους 1936-1951 υπηρέτησε ως Γραμματέας, προϊστάμενος και διευθυντής κηρύγματος στην Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος. Κατά την περίοδο 1936-1951 ο τότε Αρχιμανδρίτης Τιμόθεος εφανέρωσε τα πολλά таланτα και προσόντα του μέσα από διάφορες εκκλησιαστικές αποστολές και διοικητικές θέσεις.

Διετέλεσε μέλος της πατριαρχικής εξουχίας Δωδεκανήσου κατά τα έτη 1946-1947 και ακολούθως Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος της Ιεράς Μητροπόλεως Ρόδου. Το 1948 μετέβη με εκκλησιαστική αποστολή στην Αγγλία, κατά δε τα έτη 1949-1950 υπηρέτησε ως Ιεροκήρυξ και πνευματικός στις τεχνικές σχολές της νήσου Λέρου, όπου ανέπτυξε αξιόλογη δραστηριότητα μεταξύ των τροφίμων των σχολών αυτών, αλλά και γενικότερα μεταξύ του πληθυσμού της νήσου.

Η Εκκλησία της Ελλάδος αναγνωρίζοντας και επιβραβεύοντας την εν γένει προσφορά του, ανύψωσε τον τότε Αρχιμανδρίτη Τιμόθεο, την 1η Μαρτίου 1951, στην αρχιερατική τιμή, ως βοηθό επίσκοπο, υπό τον τίτλο «Μυρέων», του αιμνήστου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυρού Γενναδίου Αλεξιάδη. Ως βοηθός επίσκοπος υπηρέτησε στην ιερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης μέχρι του έτους 1954, όταν εξελέγη (26-3-1954) υπό της ιεράς συνόδου της ιεραρχίας της Ελλαδικής Εκκλησίας Μητροπολίτης Μαρωνείας.

Μέχρι και σήμερα υπάρχει η φωτογραφία του μακαριστού Τιμοθέου ως βοηθού επισκόπου Μυρέων στο γραφείο του Ιερού ναού Αγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης, ενώ πολλοί είναι και εκείνοι που ενθυμούνται τα κηρύγματά του κάθε Παρασκευή απόγευμα στον καθεδρικό ναό της του Θεού Σοφίας Θεσσαλονίκης, κατά την τριετία 1951-1954.

Την 22-5-1974 η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος μετέθεσε τον μέχρι τότε Μαρωνείας Τιμόθεο στην αρτισύστατη Ιερά Μητρόπολη Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας, στην οποία ενθρονίστηκε την 2-6-1974. Το δε όνομά του κατεγράφη στην εκκλησιαστική ιστορία εκείνης της τοπικής Μητροπόλεως ως του πρώτου επισκόπου αυτής.

Το έργο του στην Ιερά Μητρόπολη Μαρωνείας και Κομοτηνής

Όσον αφορά το εκκλησιαστικό, ποιμαντικό, πνευματικό και εν γένει κοινωνικό-φιλανθρωπικό έργο του μακαριστού Μητροπολίτου Τιμοθέου στην μητρόπολή μας, πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι υπήρξε μοναδικό και θαυμαστό. Όταν ο μακαριστός Τιμόθεος ανέλαβε την Μητρόπολη Μαρωνείας τα πάντα ήταν διαλελυμένα, αφού είχαν προηγηθεί η βουλγαρική κατοχή (1941-1944), ο εμφύλιος πόλεμος και η μακρά χηρεία του μητροπολιτικού θρόνου από τότε που εκοιμήθη ο Μητροπολίτης Μαρωνείας και Θάσου Βασίλειος μέχρι της εκλογής του ιδίου σε αυτήν. Στην πράξη ήταν εκείνος που ανέστησε την μητρόπολή μας εκ της τέφρας της.

Πρώτο μέλημα του νέου Μητροπολίτου ήταν η διοργάνωση του ανύπαρκτου τότε μητροπολιτικού γραφείου και η επάνδρωσή του με ικανά πρόσωπα. Αρχικώς το μητροπολιτικό Γραφείο εστεγάσθη στο τότε μητρ. Μέγαρο, στην οδό Τσανακλή, στο οποίο με μέριμνα του κυρού Τιμοθέου, προσετέθη μικρά πτέρυγα και ιερό παρεκκλήσιο. Στην συνέχεια ανηγέρθη (1962) το νέο μητροπολιτικό μέγαρο, όπου στην αίθουσα τελετών και διαλέξεων πραγματοποιούνταν διάφορες πνευματικές εκδηλώσεις.

Στον οικονομικό τομέα ο αείμνηστος Τιμόθεος κατάφερε να αυξήσει τους πόρους της Μητροπόλεως, οι οποίοι το 1954 ήταν πενιχρότατοι. Τούτο συνέβαλε, ώστε πολύ σύντομα να αρχίσουν τα πολλά και μεγάλα κτιριακά έργα που σώζονται μέχρι σήμερα και λειτουργούν.

Η κατάσταση των Ιερών ναών της μητροπόλεώς μας ήταν απελπιστική, όταν ήλθε στην Κομοτηνή ο Τιμόθεος. Οι σκληροί χρόνοι της βουλγαρικής κατοχής και του εμφυλίου, καθώς και η πενία των κατοίκων του Ν. Ροδόπης είχαν τις συνέπειές τους και στην κατάσταση των Ι. ναών. Έτσι, χάρις στην περισυλλογή των οικονομικών και στην συμβολή του κράτους, ανηγέρθησαν στην περιφέρεια της Ι. Μητροπόλεως, αρχιερατεύοντος του Τιμοθέου, 31 νέοι ναοί, ενώ ενεκαινιάσθηκαν άνω των 40. Συγχρόνως, δι' ενεργειών του Μητροπολίτου οι ιεροί ναοί της υπαίθρου απέκτησαν εφημεριακό γεωργικό κλήρο, ενώ πολλοί εξ' αυτών αγιογραφήθηκαν. Επίσης εκτίσθηκαν κατοικίες για τους εφημέριους, αλλά και πνευματικά κέντρα νεότητας στις ενορίες της υπαίθρου.

Ο Μητροπολίτης Τιμόθεος ενδιαφέρθηκε για τον εξωραϊσμό και την ανακαίνιση του παρεκκλησίου της Αγίας Παρασκευής στο Άλσος της πόλεώς μας, ενώ ανήγειρε το παρεκκλήσιο της Αγίας Μαρίνης Ιμέρου, του οσίου Δαυΐδ (οδός Ξυλαγανής – Μαρώνειας) και της Αγίας Μαρίνης στην εθνική οδό Κομοτηνής – Αλεξανδρουπόλεως (Θρυλόριον). Ιδιαίτερας θρησκευτικής και εθνικής σημασίας είναι το γεγονός ότι στο χωριό Άρατος ιδρύθηκε ενοριακός ναός του Αγίου Γεωργίου και διορίσθηκε μόνιμος εφημέριος.

Με μέριμνα και χορηγία του Μητροπολίτου ανηγέρθη εντός του Κοιμητηρίου της Κομοτηνής καλλιμάρμαρο αρχιερατικό οστεοφυλάκιο, στο οποίο απετέθησαν τα οστά των κεκοιμημένων προκατόχων των αρχιερέων Μαρωνείας. Προς τιμήν και μνήμην των 4 αγρίως σφαγιαθέντων υπό των βουλγάρων ιερέων, κατά την περίοδο 1941-1944, ο Μητροπολίτης ανήγειρε στην Κομοτηνή καλλιμάρμαρο κενοτάφιο, μνημείο το οποίο ευρίσκεται σήμερα όπισθεν του Ιερού της Εκκλησίας της Του Θεού Σοφίας Κομοτηνής.

Επί των ημερών του χειροτονήθησαν υπεράνω των 40 νέων εφημερίων για την κατάρτιση των οποίων και συνεκαλούντο συχνά πλείστα όσα ιερατικά συνέδρια και συνάξεις, όπου ανεπτύσσοντο διάφορα θεολογικά, λειτουργικά και ποιμαντικά θέματα. Προς το τέλος της εδώ ποιμαντορίας του (1973) ίδρυσε και τον μέχρι σήμερα λειτουργούντα Σύλλογο «Φίλων βυζαντινής Μουσικής».

Ο μακαριστός Τιμόθεος εκήρυττε παντού και πάντοτε, στις ενορίες, στον στρατό, στα συνοριακά φυλάκια, στα σχολεία του νομού, στα ευαγή ιδρύματα, στις φυλακές. Κάθε Κυριακή απόγευμα, στην αίθουσα διαλέξεων του μητρ. Μεγάρου, επικρατούσε το αδιαχώρητο από τον λαό ο οποίος ήθελε ν' ακούσει τον δεινό ομιλητή, που ήταν βεβαίως ο κυρός Τιμόθεος. Παράλληλα ιδρύθηκαν και θέσεις τακτικών ιεροκηρύκων, ενώ τον θείο λόγο εκήρυτταν και λαϊκοί θεολόγοι. Επί ένα έτος λειτούργησε και λαϊκό πανεπιστήμιο, στο οποίο κάθε Τετάρτη ανέπτυσσαν επίλεκτοι ομιλητές διάφορα σημαντικά θεολογικά και επιστημονικά θέματα.

Χρησιμοποιήθηκε επίσης και ο κρατικός ραδιοφωνικός σταθμός Κομοτηνής, όπου δύο φορές την εβδομάδα ο λαός του Θεού είχε την ευκαιρία ν' ακούει λόγον Θεού. Ακόμη, ιδρύθηκε εκκλησιαστικό βιβλιοπωλείο και εκκλησιαστική βιβλιοθήκη με αναγνωστήριο, που εστεγάζετο τότε στον ιερό ναό της Του Θεού Σοφίας.

Όταν ο Μητροπολίτης Τιμόθεος ήλθε στην Κομοτηνή εύρε μόνον 3 πνευματικούς για όλη την μητροπολιτική περιφέρεια, αλλά ο ίδιος κατάφερε να καταρτίσει περί τους 35 πνευματικούς, οι οποίοι εξυπηρετούσαν τις πνευματικές ανάγκες του λαού. Πολλοί επίσης υπήρξαν και οι αναγνώστες που χειροθετήθηκαν και μέχρι σήμερα ευρίσκονται στην ζωή και ενθymούνται με αγάπη και συγκίνηση τον αείμνηστο Μαρωνείας Τιμόθεο.

Επί των ημερών του Μητροπολίτου Τιμοθέου ιδρύθηκε η Ιερά Μονή Φανερωμένης με την υπάρχουσα κτιριακή υποδομή, το Αγίασμα της Ζωοδόχου Πηγής, η Ιερά Μονή Αγίου Χριστοφόρου, ενώ επισκευάστηκε και η εκκλησία του Αγίου Δημητρίου Κασσιτερών. Με ενέργειες του Μητροπολίτη Τιμοθέου κατετέθη τεμάχιο ιερού λειψάνου του Αγίου Νεκταρίου στο ομώνυμο εξωκκλήσιο στην Ξυλαγανή, όπου φυλάσσεται μέχρι σήμερα.

Οι κυριότερες θρησκευτικές εορτές που καθιέρωσε και ανέδειξε ο αείμνηστος Μητροπολίτης Τιμόθεος ήταν: 1) Της Ιεράς Μονής Παναγίας Φανερωμένης (23 Αυγούστου), 2) Της Αγίας Μαρίνης Ιμέρου (17 Ιουλίου), 3) Της Αγίας Παρασκευής Άλσους Κομοτηνής (26 Ιουλίου) και την Ελευθερίων της πόλεως Κομοτηνής με την υποδοχή της εικόνας της Παναγίας Φανερωμένης (14 Μαΐου).

Στον τομέα της ανεγέρσεως νέων κτιρίων ο Μητροπολίτης Τιμόθεος πραγματοποίησε, άνευ υπερβολής, ένα θαύμα. Ανήγειρε το νέο μητροπολιτικό μέγαρο, το Τριαρίδειο εκκλησιαστικό οικοτροφείο θηλέων (σήμερα βρεφονηπιακός σταθμός) το Ιωακειμίδειο Εκκλησιαστικό οικοτροφείο Αρρένων (βρεφονηπιακός σταθμός), το εκκλησιαστικό οικοτροφείο «Ο Μέγας Βασίλειος» Σαππών, τις εγκαταστάσεις των κατασκηνώσεων στην Μαρώνεια, τον εκκλησιαστικό ξενώνα «Οι τρεις Ιεράρχαι», τα κτίσματα της Ιεράς Μονής Παναγίας Φανερωμένης, ναούς κ.ά.

Καθιέρωσε επίσης τα λαϊκά συσσίτια στις ενορίες κοιμήσεως Θεοτόκου, Αγίας Σοφίας και Αγίας Βαρβάρας. Αργότερα προσετέθησαν και δύο άλλα συσσίτια για τους μαθητές του γυμνασίου Σαππών και της τότε νυκτερινής τεχνικής σχολής «Εδισσον» Κομοτηνής. Από το 1962 καθιέρωσε επίσης τον δεκαήμερο δωρεάν παραθερισμό για τους ιερείς της Μητροπόλεως στις κατασκηνωτικές εγκαταστάσεις της Μαρωνείας.

Επί των ημερών του ο Μητροπολίτης Τιμόθεος υπεδέχθη στην Κομοτηνή τον αοίδιμο οικουμενικό πατριάρχη Αθηνάγορα Α΄ (1963), αλλά και τους τότε βασιλείς Κωνσταντίνο και Άννα Μαρία (1964). Ήταν εκείνος που προσεπάθησε να επανυπαχθεί η νήσος Θάσος στην Μητρόπολη Μαρωνείας, στην οποία υπήγετο μέχρι και το 1953, αλλά η προσπάθεια αυτή δεν καρποφόρησε.

Τέλος, ίδρυσε τους χριστιανικούς ομίλους Νεανίδων και κυρίων και εξέδωσε χριστιανικά περιοδικά για τα παιδιά των κατηχητικών.

Το έργο του στην Ιερά Μητρόπολη Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας

Το 1974 ιδρύθηκε η Ιερά μητρόπολις Ν. Ιωνίας και Φιλαδελφείας, στην οποία ο Μητροπολίτης Τιμόθεος μετετέθη και υπήρξε ο πρώτος επίσκοπος αυτής (1974-1992). Εκεί άρχισε εκ του μηδενός τον άθλο της διοργανώσεως αυτής και για ακόμη μία φορά απέδειξε το μεγαλείο της πίστεως και των δυνατοτήτων του.

Αρχικά ο Μητροπολίτης Τιμόθεος ίδρυσε μητροπολιτικό γραφείο και νέο μητροπολιτικό μέγαρο, όπου εστεγάζοντο πέραν των γραφείων, το πνευματικό κέντρο

νεότητα, η αίθουσα εκδηλώσεων, ξενώνας και τα παρεκκλησία της Αγίας Παρασκευής και της Αγίας Φωτεινής.

Ο Μητροπολίτης Τιμόθεος ίδρυσε νέες ενορίες, ανήγειρε δεκάδα μεγαλοπρεπών ναών και ανακαίνισε τους ήδη υπάρχοντες. Ανηγέρθησαν επίσης πολλά παρεκκλήσια και αγιογραφήθηκαν πλήρως όλοι οι ναοί της Μητροπόλεως.

Επί των ημερών του χειροτονήθηκαν πλείστοι όσοι έγγαμοι και άγαμοι ιερείς, χειροθετήθησαν πολλοί αναγνώστες και ανεδείχθησαν πολλοί και άξιοι πνευματικοί και ιεροκήρυκες. Ιδρύθη δε και η πρώτη ιερά μονή της Μητροπόλεως, που είναι αφιερωμένη στην «πανάχραντον θεοτόκον».

Άξιον μνείας είναι επίσης το γεγονός ότι ο αείμνηστος Τιμόθεος κατάφερε και συγκέντρωσε μεγάλο αριθμό αγίων λειψάνων στην μητρόπολή του.

Στον τομέα της ανεγέρσεως κτιρίων συνετελέσθη ένα θαύμα, πέραν του μητροπολιτικού μεγάρου, ανηγέρθη ο εκκλησιαστικός οίκος ευγηρίας «Ο καλός Σαμαρείτης», όπου περιθάλπονται γέροντες και γερόντισσες. Παρομοίως χρήσεως υπήρξε και ο δεύτερος οίκος ευγηρίας «Παναγία η Ελεούσα». Για τα άπορα κορίτσια ανήγειρε την «Εκκλησιαστική στέγη απόρων θηλέων η Αγία Φιλοθέη». Δημιουργήθηκαν επίσης εκκλησιαστικές κατασκηνώσεις, αλλά και σύγχρονοι βρεφονηπιακοί σταθμοί. Τέλος, ιδρύθηκαν 7 εστίες αγάπης, όπου προσφέρονται είδη πρώτης ανάγκης, τροφή και ένδυση επί καθημερινής βάσεως, αλλά και ταμείο προικοδοτήσεως απόρων κοριτσιών. Σημειωτέον επίσης ότι κατ' έτος λειτουργούν στην Μητροπολιτική περιφέρεια 106 κατηχητικά σχολεία.

Ο αοίδιμος Μητροπολίτης Τιμόθεος ετιμήθη με πλειάδα παρασήμων, μεταλλίων, διπλωμάτων τιμής και ευφήμων μνείων από την πολιτεία, τα ορθόδοξα πατριαρχεία και τις αυτοκέφαλες ορθόδοξες εκκλησίες. Συνέγραψε μεγάλο αριθμό βιβλίων, μελετών και άρθρων. Μνημειώδες είναι το τρίτομο έργο του, που περιλαμβάνει ευχές για κάθε περίπτωση. Ο μακαριστός Μητροπολίτης Τιμόθεος εκοιμήθη το έτος 1992 σε ηλικία 78 ετών.